

مراحل شاخص مشاوره مسیحی
مرحله اول: آغاز کار
فصل هشتم

**Critical Stages of
Biblical Counseling**

نویسنده: جی آدامز
مترجم: شاهرخ صفوی

پیشگفتار مترجم

جزوه ای که در دست دارید، ترجمه کتاب "مراحل شاخص مشاوره مسیحی" است. این کتاب شامل بیش از سی فصل می باشد و انتشار تمام کتاب بصورت یک فایل اینترنت خردمندانه نیست. به ناچار فصل های این کتاب بصورت جداگانه انتشار یافته اند. دعای من این است که ایمانداران فارسی زبان از طریق این کتاب، آشنائی بیشتری از مراحل عملی اجرای کلام خدا بدست آورند. شخصی که به مشاور مسیحی رجوع می کند در این کتاب "مقاضی" نامیده شده، و شخص مشاور نیز "مشاور" نامیده شده است. شاهرخ صفوی

فهرست

مقدمه

مرحله اول آغاز کار

مرحله دوم گشایش

مرحله سوم اهداف پایانی

مرحله اول

فصل هشتم

بدست آوردن اطلاعات

من آنچه قبلاً در جای دیگر راجع به این موضوع صحبت کرده ام را در اینجا تکرار نخواهم کرد^(۱). بجای آن، صحبت از موارد دیگری از آن صحبت خواهم کرد، که همراه با آنچه در ”راهنمای مشاوران مسیحی“ گفته ام، کمک خواهند کرد تا بتوانید اطلاعات مهمی که در امر مشاوره لازم دارید را بدست بی آورید.

مورد اول روحیه ایست که در شما است. قبلاً (در کتاب راهنما) به شما نشان دادم که نمی توانید رابطه ای با ”فروید“ Freud داشته باشید. اعتقاد شما به عنوان شخص مسیحی به آن است، که با وجود گناهی که در انسان هست، مردم سعی خواهند کرد اطلاعات صحیحی را ارائه دهند. طرفداران فروید این اعتقاد را ندارند. بر اساس اصول عقایدی که دارند (انسان انگیزه اش نا خود آگاه و غیر عقلانی است اما سعی می کند آن را به خود و دیگران عقلانی جلوه دهد)، طرفداران فروید معتقدند که متقاضی همیشه دروغ خواهد گفت. و به این دلیل با خصومت به متقاضی نگاه کرده و برخورد خواهند کرد^(۲). اما مشاور مسیحی همه چیز را حقیقت می شمارد، مگر خلاف آن اثبات شود. البته ما دروغ گوئی، تحریف حقایق، و یا پنهان کردن حقایق را نادیده نمی گیریم. اما زمینه فعالیت ما بر اساس پاکی و درستی است، نه شک و تردید:

اول قرنیتان ۱۳

۷: محبت با همه چیز مدارا می کند، همواره اعتماد دارد، همیشه امیدوار است و در همه حال پایداری می کند.

ما عامل اصلی دروغ گوئی، تحریف و پنهان کردن حقایق، و غیره را گناه می دانیم، اما در عوض محبت خدا را عامل اصلی تغییری که باعث دوری از آنها می شود نیز می شماریم. ما به گناه از دیدگاه کلام خدا می نگریم، نه از دیدگاه انسان. کسی که محبت خدا را در دل دارد و می خواهد از آن استفاده کند تا به ایماندار دیگری کمک برساند، خواهان آن تغییری که محبت خدا را جانشین گناه می کند خواهد بود. مشاور مسیحی جوای اطلاعات مربوط به مسئله خواهد شد، نه نیت های منحرفی که ممکن است در پشت آنها باشد. چشم همیشه به فیض و رحمت خدا است نه منجلابی که گناه ببار آورده. البته متقاضی ممکن است اطلاعات را تحریف کند (خواسته یا نخواست)، و در این صورت باید جلسات بعد به آن رسیدگی بشود. اما در صورتی که به گونه صحیح از متقاضی سؤال شود، اکثر متقاضیان آنچه مشاور لازم دارد را بازگو خواهند کرد. نتیجتاً، روحیه شما، کمک به متقاضی است تا حقیقت را دریابد، و آن را در زندگی خود تحکیم بخشد. روحیه شما دوستانه و سازنده خواهد بود، نه با شک و تردید. همیشه آنچه پولس در مورد ”ملایمت“ گفته را بیاد داشته باشید:

غلاطیان ۶

۱: ای برادران، اگر کسی به گناهی گرفتار شود، شما که روحانی هستید او را با ملایمت به راه راست بازگردانید. در عین حال، به هوش باش که خود نیز در وسوسه نیفتی.

۲: بارهای سنگین یکدیگر را حمل کنید که این گونه شریعت مسیح را به جا خواهید آورد.

هشدار می‌دهد که پولس در این آیه داده را نادیده نگیرید. مشاورانی بوده اند که به دلایلی دچار وسوسه شده و گناه کرده اند.

بیاد داشته باشید که قبل از شروع اولین جلسه، اطلاعات بسیاری را از طریق کلام خدا و فرم "اطلاعات شخصی ایماندار" در دست دارید. از طریق کلام، شما می‌دانید چون متقاضی ایماندار است، گناهانش بخشوده شده اند. همچنین می‌دانید که در حال پاکسازی است، اما هنوز به کمال نرسیده است. در نتیجه توانایی گناهان زیادی را دارد. مشاور تجربه دار، کمتر اتفاق می‌افتد از آنچه می‌شنود، متعجب بماند.

اما این را نیز می‌دانید، که چون روح القدس در او ساکن می‌باشد، توانایی درک کلام خدا را دارد، و آنچه گفته را می‌تواند انجام دهد. به عبارت دیگر، شما می‌دانید که منابع لازم را برای حل هر مسئله‌ای که کلام خدا از آن صحبت کرده را دارد. این خود مزیت بزرگی است که شما دارید. مشاوران غیر مسیحی مجبورند عقاید رایج امروزه مربوط به مسئله انسان را اتخاذ کنند (محیط، موقعیت ضعیف، برداشت ناصحیح، آموزش غلط، و غیره) تا مسائل متقاضی را "حل" کنند. ولی شما وسیع‌ترین دسته از دلایل را در دست دارید، یعنی گناه. گناه تنها بر ضد خدا است (مسئله اصلی است که تمام مسائل دیگر (ثانوی) را ایجاد می‌کند. مشاوران غیر مسیحی (یا روانشناسان مسیحی) چون فرض می‌کنند یک یا چند مورد از این مسائل، مسئله ابتدائی (مسئله اساسی) می‌باشد، حقیقت را تحریف می‌کنند. و معمولاً تمرکزشان را تنها به یک مورد از این مسائل می‌گذارند. شما نیاز ندارید افکارشان را محدود بر فرضیات و سر هم بندی‌های انسانی بکنید.

البته ما انکار نمی‌کنیم که مسائلی در گذشته انسان وجود دارد. شکی نیست که انسان آنگونه که باید، در زندگی خانوادگیش تعلیم نیافته، و طبیعتاً بهترین محیط زندگی را نداشته. اما چرا؟ بخاطر گناه، که باعث همه این مسائل و نقص‌ها شده. و بعلاوه، این را می‌دانید که چون با طبیعت گناه آلودی که به دنیا آمده، متقاضی شما روحیه و امیال و رفتارهای گناه‌آلود را نیز بدست آورده. در نتیجه، شکی نیست که لازم است اطلاعات کافی در مورد هر یک از آنها بدست بیاورید. به این دلیل، یکی از واجبات موفقیت در خدمت مشاوره مسیحی، اتخاذ فن بدست آوردن اطلاعات است و باید در آن ریشه‌دوانید. در این راه، احتیاج است که وسعت مسئله را از طریق اطلاعات گسترده بدست آورید، و پس از بدست آوردن محدوده گناه، اطلاعات عمیق این محدوده را بدست آورید. در همین رابطه است که کلام خدا هشدار می‌دهد که هیچ تصمیمی را بر اساس اطلاعات ناکافی یا یک جانبه نگیرید:

امثال ۱۸

۱۷: آن که نخست به قاضی می‌رود مُحِق می‌نماید، تا آنگاه که طرف دیگر می‌آید و او را می‌آزماید.

نتیجتاً شما که مسیحی هستید و آنچه کلام خدا راجع به مردم گفته را مطالعه کرده اید (عموماً و بگونه خاص)، برتری نسبت به مشاوران غیر مسیحی (و روانشناسان مسیحی) دارید. قبل از آنکه آغاز به صحبت کنید، شناخت زیادی از متقاضی دارید. البته اگر کشیش یا شیخ او نیز باشید، این شناخت به مراتب بیشتر خواهد بود (۳).

علاوه بر این، شما در صدد جمع آوری (و طبقه بندی) آنچه فرم "اطلاعات شخصی ایماندار" برایتان فاش نموده خواهید شد. بطوری که در جای دیگری گفتم، این فرم به شما کمک خواهد کرد تا وسعت مسئله و حدود عملیات شما را فاش گردد. نه تنها به شما آن اطلاعاتی که ممکن است بعداً به آن نیاز پیدا کنید را می دهد، بلکه آنطور ساخته شده تا آنچه سر آغاز به آن نیازمندید را فراهم سازد. اما، مانند بعضی مشاورانی که فرم اطلاعات شخصی ایماندار را پس از بدست آوردن، بایگانی کرده و دیگر به آن رجوع نمی کنند، نباشید. ابزار کاری است که نمی توان نادیده گرفت. از آن کمال استفاده را بکنید.

جمع آوری اطلاعات باید از همان جلسه اول آغاز شود. البته معمولاً بیش از یک جلسه لازم خواهد بود تا اطلاعات کافی را بدست آورید. در واقع، مهم ترین تکلیف خانگی که در جلسه اول خواهید داد (و در انتهای هر جلسه تکلیف را باید بدهید)، این است که از متقاضی بخواهید اطلاعات بیشتری را، نوشته بر روی کاغذ، به جلسه بعد بی آورد. این کار، زمان لازم برای جمع آوری اطلاعات را کم خواهد کرد، و راه را برای مشاوره باز خواهد نمود. و بهتر است خود متقاضی اطلاعات لازم را پیگیری کند، چون مربوط به زندگی خود او است. ممکن است بپرسید، پس وقتی متقاضی خود می داند اطلاعات چیست، چه نیازی به ما دارد؟ چون می خواهید مسیر تقص و جمع آوری اطلاعات هفته آینده او را در جهاتی هدایت کنید. لازم است که برای متقاضی مشخص شده باشد که نه تنها در چه رابطه اطلاعات لازم دارید، بلکه به چه عمق باید پیش برود. جمع آوری اطلاعات نباید تنها بر حسب کنجکاوی باشد، مگر در قسمتی از زندگی متقاضی است که می خواهید ببینید مسئله اثر گذاشته یا نگذاشته.

اگر متقاضی از جنس مخالف سعی کند راجب موضوعی صحبت کند که مشکوک و ناوابج بنظر می رسد، حرف او را قطع کنید. نگذارید مشاوره از مسیر لازم و پاک خود خارج شود. در صورتی که لازم باشد اطلاعاتی از در زمینه روابط جنسی بدست آورید، سعی کنید موضوع را کلی بیان بدارید نه خصوصی. از اصطلاحات کتابی مصرف کنید، نه آنچه بطور عامیانه گفته می شود. البته کمتر اتفاق می افتد که نیاز به داشتن اطلاعات خصوصی در مورد رابطه جنسی اشخاص مورد استفاده قرار گیرد. اما اگر لازم شد، بگونه کلی به آن اشاره کنید و اجازه ندهید موضوع شخصی بگردد. و بیاد داشته باشید وقتی با متقاضی از جنس مخالف روبرو هستید، از کشیش یا شیخ کلیسا بخواهید زن خود را نیز در جلسه مشاوره حضور داشته باشد.

در مواقع جمع آوری اطلاعات، متوجه خواهید شد که بعضی متقاضیان بر یک مورد تکیه کرده و موضوعی را تکرار و تاکید بر آن می کنند. باید به اینگونه نفوذ های مخرب پایان دهید تا بتوانید به آنچه اطلاعات لازم دارید دست یابید. متقاضیانی که تکیه به موضوعی می کنند و آن را رها نمی کنند، یا اسرار بر رسیدگی به مسئله خاصی دارند یا می خواهند شما را از مسئله دیگری دور نگاه بدارند. هر دلیلی که باشد، شما نباید بگذارید ادامه یابد چون کنترل جمع آوری اطلاعات را از دست خواهید داد. یک راه رسیدگی به آن این است که بگوئید: "حال که شما فکر می کنید اطلاعات زیادی در این مورد دارید که اهمیت زیادی دارد، در هفته آینده می توانید آن را روی کاغذ بنویسید و به جلسه بعد بی آورید". به این شکل، هم از موضوع رها شده اید و می توانید به آنچه می خواهید ادامه دهید، و هم متقاضی را راضی کرده اید که موضوع اهمیت دارد و به آن رسیدگی خواهید نمود.

اگر متقاضی بخواهد شما را از موضوعی دور نگاه بدارد، ممکن است شما را سرگرم رسیدگی به موضوع دیگری نماید و آن را عمداً به طول کشاند. البته منظور از این صحبت این نیست که نیت او را باید بشناسید (چون ما همه چیز را درست می‌شماریم، مگر در صورتی که خلاف آن ثابت شده باشد). نهایتاً به نقشه او پی خواهید برد. اگر نزدیک به آنچه می‌خواهد پنهان نگاه دارد بشوید، معمولاً در چهره اش متوجه نگرانی او خواهید شد. ممکن نیز هست که در صندلی ناآرام بشود، شکلک در آورد، رویش را بر گرداند، بر شیعی خیره شود، و امثال آن. توجه به ظاهر متقاضی و تغییراتی که بخاطر مطرح شدن موضوع هائی ایجاد می‌شوند نیز بکنید.

به لهنی که متقاضی استفاده می‌کند نیز توجه کنید. بعنوان مثال، ممکن است بگونه ای از ”زن عزیزم“ صحبت کند که معنی عکس آن را میدهد. همچنین توجه به واژه هائی که مصرف شده بکنید. اگر واژه ها حکایت از غلو گوئی، دلسوزی برای خود، خشم، عقیم ماندگی، ترس، یا چیز دیگری کنند، شما نیاز به اطلاعات بیشتری در آن زمینه خواهد داشت. وقتی انسان ناآرام یا عصبانی می‌شود، عضلات دور گردن او سفت می‌شوند، و در نتیجه صدای او زمانی که اعصاب او متشنج است بالا رفته و حالت داد و بی داد را ایجاد می‌کند. مانند نخ ویالون که صدایش با فشار انگشت تغییر می‌کند. نتیجتاً می‌توانید تصور کنید، زمانی که در حال صحبت راجع به موضوعی، ظاهرش ناآرام و صدایش بلند می‌شود، به موضوع اصلی رسیده اید. در این صورت لازم خواهد بود که موضوع را شکاف داده و دلیل این لحن و رفتار او را پیدا کنید.

مشاورانی هستند که جمع آوری اطلاعات را مانند کارآگاهی که می‌خواهد محکومیتی را ثابت کند، عمل می‌کنند. زمانی که مشغول جمع آوری اطلاعات هستید، خود را جای متقاضی بگذارید و آنگونه عمل کنید که می‌خواهید با شما عمل شود. بیاد داشته باشید که شما برادر/خواهر مسیحی هستید که می‌خواهید به برادر یا خواهر دیگری کمک کنید. اساس کار شما کمک است. کار اصلی را خدا انجام خواهد داد. پس دلیلی برای نهیب و تشر زدن وجود ندارد. روحیه شما باید آنگونه باشد که محبت خدا را ابراز بدارد (و بیاد داشته باشید که همه کار شما از قصد و با اطمینان باید باشد). کلمات و لحنی که شما نیز استفاده می‌کنید، باید گویای چنین مطالبی باشد.

بیاد داشته باشید که هیچ گاه از سؤالاتی که با ”چرا“ آغاز می‌شوند استفاده نکنید (شما فعلاً نیازی به ”برداشت“ او از وضع موجود، ندارید). اگر از ”چه“ استفاده کنید، اطلاعات بیشتر و صحیح تری را بدست خواهید آورد. سؤالاتی که با ”چه“، ”کی“، ”کجا“، و ”کدام“ آغاز می‌شوند، کمک بیشتری به شما خواهند کرد. و همچنین بگذارید سؤالاتی که در دنباله جواب های قبلی برایتان پیش می‌آیند نیز، مطرح گردند. مانند صحبت های معمول روزانه که با دوستان و خانواده می‌کنید. با فرق آنکه، در صحبت های معمول روزانه، دنباله موضوع های خصوصی را ممکن است نگیرید چون کنجکاو بی بیش از حدی را نشان می‌دهند و می‌توانند باعث ناراحتی شخص بشوند. در مشاوره مسیحی، این سؤالات معمولاً از بهترین و اساس ترین سؤالات می‌باشند. وقتی به نظرتان آیند، آن ها را مطرح کنید. شما وارد صحبت معمول نشده اید، بلکه مشاوره راه خدا را می‌کنید. خود متقاضی را باید به جائی برسانید که از شما بخواهد سؤالات شخصی و خصوصی را بکنید. اما بیاد داشته باشید، سؤالاتی که ربطی با مسئله ندارند و تنها جنبه کنجکاو دارند را مطرح نکنید.

نتیجتاً در کار جمع آوری اطلاعات، جویای آنچه به آن نیاز دارید بشوید، و اما نه بیشتر، و در روش و با لحنی که باعث شود متقاضی بفهمد که می‌خواهید به او کمک کنید. و نیازی نیست همه اطلاعات را همان جلسه بدست آورید، چون جلسات دیگر نیز وجود دارند. شما دوران آغاز کار را می‌گذرانید.

فهرست زیر نویس های فصل هشتم

- (۱) برای اطلاعات بیشتر به فصل ۲۵ کتاب ”راهنمای مشاوران مسیحی“ رجوع نمائید.
(این کتاب به ازبان فارسی ترجمه و در این سایت منتشر شده است)
- (۲) ممکن است اشخاصی قبول نکنند که فروید با خصومت (شک و تردید) به متقاضی می نگرد.
من فکر می کنم فروید چنین رفتاری را دارد، چون بر اساس عقیدهشان که می گوید متقاضی همیشه حقایق را تحریف می کند (دانسته یا ندانسته)، او را مقابل مشاور در موقعیت خصومت باری قرار می دهد. مشاور باید همیشه مواظب باشد تا گول حرف های متقاضی را نخورد. او نمی تواند روی حرف های متقاضی حساب کند. همیشه باید در صدد سنجش نیت ها و افکار متقاضی باشد. جهت یا گرایشی که چنین روحیه ای می دهد خصومت آمیز خواهد بود، حال چه اینگونه احساسی را نیز بکند یا نکند.
- (۳) دلیل عمده دیگری برای آنکه کلیسا خدمات مشاوره مسیحی را به راه اندازد.
- (۴) طبقه بندی به شما کمک خواهد کرد تا هر مسئله ای را به وسعتی که دارد تفحص کنید و علاوه بر این اطلاعاتی که از منابع و طرق دیگر بدست آمده را با هم مقایسه نمائید.